

Ieder kind kan leren lezen

Teveel leerlingen krijgen niet de ondersteuning die ze nodig hebben om te leren lezen. Zij vallen tussen wal en schip. Onnodig en onacceptabel: de kinderen zijn bekend, de school kan het niet meer alleen en deskundige hulp staat klaar. En toch komt de hulp niet op gang. Wij, de coöperatie Onderwijszorg Nederland en haar leden, voelen ons medeverantwoordelijk om hier verandering in te brengen.

“

Voordat Janek mag beginnen aan een dyslexie-behandeling, moet eerst worden vastgesteld of zijn lees- en spellingachterstand verklaard kan worden door ernstige, enkelvoudige dyslexie. Alleen dan komt hij in aanmerking voor een vergoeding van de behandeling via de gemeente. Uitkomst van het onderzoekstraject is dat Janek geen EED heeft. De dyslexiespecialist plant een gesprek met school en ouders om de uitkomst van het onderzoek te bespreken. De stemming na het gesprek is terneergeslagen. Alle partijen aan tafel weten dat Janek dringend hulp nodig heeft. Maar niemand is in staat het te bieden. De specialist weet dat hij met een paar weken ondersteuning Janek weer op de rit heeft; de school weet dat zij geen ruimte, kennis en mogelijkheden heeft om hem dit te bieden en zijn ouders weten dat het particuliere circuit voor hen financieel niet haalbaar is.

”

- Jaarlijks komen 3500 kinderen met een ernstige lees- en spellingachterstand niet in aanmerking voor specialistische hulp en begeleiding om deze achterstand weg te werken.
- Deze kinderen vallen tussen wal en schip omdat er geen vangnet is voor de kinderen die geen officiële diagnose Ernstige, Enkelvoudige Dyslexie (EED) hebben.
- De school ziet geen oplossing meer en de dyslexiebehandelaar ‘mag’ niet met dit kind aan de slag.
- Kinderen van ouders die het niet zelf kunnen betalen, kunnen geen extra begeleiding krijgen.

“

Al in groep 3 van de basisschool ontdekt de juf dat Janek niet zoals de andere leerlingen mee kan komen met het leren lezen en spellen. Na de herfstvakantie begint ze hem gericht extra aandacht te geven. Niet eenvoudig in een groep met 28 andere kinderen die het lezen ook nog onder de knie moesten krijgen. De leesachterstand van Janek loopt dan ook snel op. In groep 4 mag Janek af en toe in aparte groepjes lezen met andere kinderen die ook achterblijven. De intern begeleider (IB'er) wordt bijgeschakeld en een-op-een-begeleiding door een remedial teacher begint. Janeks ouders komen uit Polen en beheersen het Nederlands nog niet voldoende om hun zoon thuis goed te kunnen helpen. Eind groep 4 is de situatie eerder slechter dan beter. Ook bij andere vakken zijn de gevolgen van zijn leesachterstand te merken. De leerkracht en IB'er zien geen andere mogelijkheid dan hem aan te melden voor een dyslexieonderzoek.

”

Bij de meeste kinderen verloopt leren lezen gedurende de schoolloopbaan zonder problemen. Een kleine, maar groeiende groep kinderen heeft meer ondersteuning nodig om het lezen onder de knie te krijgen en niet laaggeletterd van school te gaan. Deze groep bestaat grofweg uit kinderen mét ernstige, enkelvoudige dyslexie (EED) en kinderen zonder EED.

Voor kinderen met EED is er sinds 2009 een vergoedingsregeling waardoor zij in aanmerking komen voor specialistische hulp. En dat is goed, want voor deze groep kinderen is een dyslexiebehandeling nog de enige kans om hun lees- en spellingvaardigheden bij te spijkeren. Wij zetten ons daar al 10 jaar voor in en zullen dat blijven doen. Over deze groep gaat dit pamflet niet. De leden van Onderwijszorg Nederland maken zich zorgen over de grote groep kinderen die geen EED heeft, maar wel een grote lees- en spellingachterstand. Zij vallen tussen wal en schip. Alleen bij onze leden gaat dat al om circa 500 kinderen per jaar.

Onderwijszorg Nederland

Onderwijszorg Nederland is opgericht in 2009 toen EED-zorg vergoed werd en daarmee wettelijk buiten de school werd geplaatst. De leden van Onderwijszorg Nederland zetten zich ook voor die tijd al in voor de begeleiding van leerlingen met dyslexie. Zij zijn specialist in het behandelen van kinderen met EED en lichte gedragsproblematiek. Daarnaast zijn de leden partner van scholen op het gebied van kwaliteitsverbetering, implementatie en innovatie. Een unieke positie die ons nu ook tot dit pamflet heeft gebracht.

Ieder kind kan leren lezen

Scholen hebben moeite om de ondersteuningsniveaus in te richten

Als tijdens het basisonderwijs blijkt dat een leerling zich op het gebied van lezen en spellen niet voldoende ontwikkelt, kan de school op verschillende manieren een passende aanvulling bieden. Deze manieren worden ook wel 'ondersteuningsniveaus' genoemd.

Ondersteuningsniveau 1 begint met de gebruikelijke, klassikale instructie en per niveau wordt de ondersteuning intensiever. Uit het rapport 'Dyslexieverklaringen: verschillen tussen scholen nader bekeken' (Ministerie van OCW, maart 2019) blijkt dat slechts 47% van de 165 onderzochte scholen erin slaagt ondersteuningsniveaus in te richten. Bij meer dan de helft van de scholen lukt dit dus niet. Natuurlijk liggen de verklaringen voor de hand: te grote klassen, verschillende niveaus, passend onderwijs, lerarentekort, werkdruk en alle andere uitdagingen waar het onderwijs voor staat. Maar dat we het kunnen verklaren, betekent niet dat we het stilzwijgend kunnen laten gebeuren.

Geen ruimere definitie van EED

We pleiten niet voor een ruimere definitie van EED. Geen enkel kind is gebaat bij een onterechte diagnose. Daar staat tegenover dat ieder kind wel het recht heeft om te leren lezen en spellen. En dat wij allen de maatschappelijke plicht hebben om alles in het werk te stellen om kinderen de kans te geven – ongeacht zijn of haar leervraag of leerroute. Sommige ouders nemen het heft in eigen hand en kopen voor €2.500 - €4.000 een dyslexiebehandeling. Veel ouders kunnen dit niet betalen. Zo dragen we ongewild bij aan kansenongelijkheid.

Vanzelfsprekend blijft de school verantwoordelijk voor goed leesonderwijs maar waarom moet de school het alleen doen, als zij al hebben aangegeven niet verder te komen met een kind? En waarom zetten we de beschikbare kennis en ondersteuning niet structureel in om deze groep leerlingen op tijd en goed te helpen? Onderwijszorg Nederland pakt deze handschoen op. En wij roepen partners op hierin samen op te trekken.

Wat is er nodig?

1. Een maatschappelijk contract waarin we naar elkaar uitspreken dat we deze kinderen niet meer laten vallen
2. Een heldere visie van het Rijk op wat de ondersteuning voor deze kinderen moet inhouden, wie daarbij aan zet is en welk budget hiervoor beschikbaar is
3. Oormerken van dit budget om de lees- en spellingachterstand van deze groep kinderen weg te werken

Wat levert het op?

Nederland kent een schrikbarend hoog aantal volwassen laaggeletterden. Circa 2,5 miljoen mensen kunnen onvoldoende lezen en spellen om zich te kunnen redden in onze samenleving. Onder hen ook veel jong volwassenen. Veel van deze mensen zijn in Nederland naar school gegaan. Uit alle levensverhalen van deze mensen blijkt: mijn lees- en spellingachterstand is altijd door mijn school gezien, maar om uiteenlopende redenen is het nooit opgepakt. Het is ongelooflijk ingewikkeld en kostbaar om deze volwassenen weer te bewegen om terug naar school te gaan. Daarom geloven wij ook zo sterk in preventie. Alleen als we gericht en duurzaam aandacht besteden aan de kinderen die niet vanzelf leren lezen en schrijven, lossen we laaggeletterdheid in Nederland op termijn op.

Wat doet ONL en waartoe roepen we onze partners op?

1. Een begeleidingsmethode ontwikkelen voor deze groep kinderen die is gebaseerd op onze succesvolle behandelingsmethode voor kinderen met EED
2. Begeleiding en/of coaching van de leerkracht door een dyslexiespecialist. Hiermee bouwen we in korte tijd kennis op binnen de school, die de leerkracht ook in later jaren weer gericht kan toepassen, zonder verdere begeleiding
3. Meer uitwisseling tussen leesspecialisten/dyslexiebehandelaren en de school. Deze uitwisseling is niet specifiek gericht op een individuele leerling, maar zorgt meer in het algemeen dat we de in de zorg opgedane kennis kunnen laten terugvloeien naar het onderwijs

Contact

Onderwijszorg Nederland
Onderdeel van EDventure

Maanweg 174, 2516 AB Den Haag
070 - 315 41 03 | info@edventure.nu

www.onderwijszorgnederland.nl
www.edventure.nu

De rekensom is niet zo ingewikkeld. Starten met deze aanpak ook niet.
Laten we dat vandaag nog doen! Doet u mee? Mail naar
iederkind@edventure.nu.